

L'APAT

UN CADA DISSAPTE

PREUS

Un número.	5 céntims.	Un any de subscripció	2'50 pessetas.
Deu números.. . . .	30 »	Deu subscripcions anyals. 13	»

EN LA LLIBRERIA DE D. ALVAR VERDAGUER, RAMBLA DEL MITJ, 5, BARCELONA
Y EN CASA D. EUGENI GUAL, SANT SADURNÍ DE NOYA.

Massa llum y poca forsa

IV.

Es ben difícil portar la convicció al lector de que en nostra societat hi ha massa llum y poca forsa, massa ilustració y poca educació ó poch caracter, massa actitut d'enteniment y maginació, y poch domini de la voluntat.

La dificultat es mes grossa, no podent donar proves; perquè en aquesta com en tantas altres materias hi ha moltes vritats que no's poden provar, y sols lo sentit comú, la experiencia, la autoritat dels que ho diuen, y cert pressentiment natural de la vritat nos porten devegades a acceptar aquestas vritats no provades.

Jo he volgut assejar d'iniciar lo en lo camí per hont van mos propis discursos, porque axis se sentis posseit de las mateixas conclusions... Pero ¡ca! no ho he lograt; no l'he sabut pintar lo meu pensament.

Fins los grans artistas no pintan pás l'hu per mil de la seva idea y qu'he de fer jo?

Quan á trench d'auga sento la boja xerradissa dels pardals, per més atenció que hi posi, sols vagament puch capir lo que's diuen. La alegria, la vida, el mohiment la saluta

cio al Creador, los amors, las ternuras, la poesia del seu cor, tot axó y quelcom mes me sembla entendrehi ¡pro es tan poch per lo que ells diuen!

Dochs jo no'm veig ab cor de ferme entendre millor qu'ells.

Y lo pitxor del cas es que devegades cosas que no son ben claras, un hom vol imposarlas al lector ab afirmacions categoricas, com per propia autontat, com qui diu «no hi ha mes cera que la que crema» y llavors lo resultat es ben al revés, l'enteniment del lector se subleva y's trova mes allunyat d'aquella afirmació... y cosa rara també de las altres.

Jo't prech lector que rumiis ab benevolça, y entre lo que jo diga y lo molt que tu hi posis de part teva, pot ser tindrás per vritat la meva afirmació.

Y tornem á solch.

Es idea molt acceptada pels pensadors qu'avuy faltan characters, faltan homes. Sentim parlar dels temps y d'homes fets tots d'una pessa, que sacrificavan son benestar pel bé comú, per cumplir un deber. Y axó no com á notabilitats, sino essent en los pobles en gran nombre.

Avuy ¡quina idea mes petita tenim

de naltres matexos! En totes las accions humanas creyem veurehi l'interés particular.

¿Lo metje visita de franc als pobres? Es per agafar clientela.

¿Lo comerciant entra á las conferencias de Sant Vicens? Es que busca parroquians.

Y fins en obras heroicas, y en grans donatius hi cerquem com á movil l'egoisme.

Es per instint que creyem que no obran ab forsa la idea de Deu y de la altra vida no pot obrar mes móvil que l'egoisme. Y en axó hi ha gran part de veritat.

Nostra generació sab moltas mes coses que las generacions passades, pro quan tracta d'obrar... llavors venen los trevalls.

Dexa de cumpli un deber al demati, perque á la nit lo va tentar anar á teatre.

Dona's de baixa d'una societat perque no escoltaren lo seu parer.

Muda de partit polítich, perque no li escoltaren un amich. etc. etc.

L'antigua fermesa's torna sols energia, y la energia passa á ser una serie d'actes impetuosos, que aquell home debil treu colps de geni.

Tenim uns desitjos y passions que 'ms governan y nosaltres no som capassos d'empendre un cami dret y seguirlo.

Totas las obras propias dels caracters febles las veureu progressar, y ¡que poch adelantan las que necesitan fortaleza y constancia!

Teatres y diversions ¡com se multiplican!

La vanitat que tan propia es de las dones ¡com invadex el sexe mascle!

La torre á Sant Gervasi, la tartaneta, lo luxós londó, lo trajo, la corbata, lo barret, etc. tot axó ho tenim per mes indispensable, que'l ser tinguts per homes rectes y inflexibles.

Lo café y la taberna proporcionan

á cada hù, certa gefatura d'una pena de tres ó quatre.

Y en ajuntaments, en jutjats, en comissions, la rahó y la justicia poden poch, si 'ls qu'han de fallar creuen que'l fallo que donguin pot portar perjudicis als seus interessos.

Alguns que trevallen per leber pel bé comú se fatigan, s'escarmentan, reculan covarts, per fer lloch á uns altres homes molt mes febles, que no veyentse ab cor de guanyarse la vida honradament, s'acaban pera viure del presupost sens esser capassos de complir los llochs qu'acceptan y sollicitan.

Sols Deu sab las intrigues qu'han de fer per conservarlos.

Y com saben que no ho fan bé, rebutjan tot home de valor que demá 'ls posar á ralla.

Lo contribuyent veu plorant com dona que li apujan los impostos, que li minvan sos drets, que no li fan justicia en sas reclamacions, que l'exércit d'empleats de totes menas se 'l menja de viu en viu... ¿Qué fá?... Reacciona ab petites febreles, propias de un ser fluix, s'arrecona, pateix, critica y á lo més crida un «Visca la República» que li sembla pot cambiar las cosas, sens costarli efforts, y devegadas dona 'l crit de «Morin els capellans» perque cobart, li sembla que son los que pot insultar ab menys perill.

Los crits que també foren mal donats de «mori l'exercit» «mori los empleats» ó «mori la marina» que son los que l'arruinan, aquets no surten dels seus llavis, que la por clou.

Diógenes.

MA CORONA

A la memoria de mon plorat amich
JOSEPH URPI Y GALLART

... 'L malalt somniaba...

—Si, amor meu, aviat, aviat, corre-

ré lliure pel carrer sense portar á demun eixa continuada thos que m' abomina. ¡Oh! Ditjós el dia que la tinga curada eixa remaleida thos. Llavors te tindrè prop-propet, m' aymada y t' ho diré alló de sempre que 't fa somriurer; t' en parlaré fins que n' estigas extasiada d' aquell amor tant profund que ens fa acostar l' un al altre.

¿Veritat que m' acompanyas per las aforas, á embriagarme d' ayres purs y sans?... Llavors, fins los arbres del camí que brandeijan majestuosos s' inclinarán per saludarnos y somriurán al veurer aquesta parella que 's vol, que may se deixa, que sempre viu l' un prop l' altre, com el cranch aferrat á la roca... Y la gent del poble al veurens dirá:—¡Que felissos! ¡Qui com vosaltres! —Y llavors jo somriuré, nostres ulls s' encreuarán y tas galtonas s' et enrogirán per demostrar ton goig.

A cau d' orella, tot xiu-xiuejant, nos dirém dolsas paraulas, ens estrenyarém nostras mans, juntarém nostres cors per jamay separarnos y fins. . . ¡Que ditjós aquest dia que vegém realisat nostre etern ideal que será aviat, demá si tu vols, ma ben aymada. ¡Llástima de aquesta tos!; pero ja 's curará si á Deu plau...

¿No es veritat, amor meu que m' estimas avuy igual que ahir, igual que aquest jorn que per primera volta vegi somriurer tos llavis per parlar-me de nostra eterna felicitat. No la olvidarém ja més aquella hermosa diada.

Sentia eixir de mon cor un aplech de paraulas tendres, encisadoras, rialleras, que al anártelas á trametrer s' em quedaban paradas dins ma pensa, y sufría, mes encara, quan tu sola debias sapiguerlas per poguer nosaltres dos esmersarlas per tota la vida.

Y jo sufría incessantment porque 'm deya: ¡Potser un altre robará 'l teu amor!; mes tu, cor fidel ho compren-gueres; endevinares de la roijor de ma cara que alguna cosa fora natural hi niava dintre de mon ser y ho sapiguer-

res compendrer que mon cor te volia á tu, realitat de mos somnis.

Y desde llavors, conta si n' han passat de dias!

¡Quantas voltas n' havem parlat del primer dia que 's comensá á filtrar en nostre ser aquesta malaltia que tant nos intima y que 'n diem amor! ¡Y quina manera de dirnosho que 'ns estimabam!

¡Pobra estimada meva! ¡Que trist es estar malalt! mes, be prou me curaré! Si no fos aquesta thos! ..

Y un seguit de glops de sang verinosa, seguida d' una thos seca casi insensible, destorbá 'l feliç somni ¡l' últim somni! ¡ls últims instants de goig á la terra al pobre malalt que apostrat en son llit, recordaba sos jorns felissos, esperansant la realisació de llur ideal!

Continuá treyent sang de sa boca seguidament... y sa thos no fina mes... L' hi mancaba aire, aire pur com el que ans respiraba; sofria incessantment, y movent sos brassos sechs y llargaruts ressoná per la cambra tétrica una fosca veu que cridava:—mau... mau...

La pobre dona, que intranquila s' habia mitj dormit á un recó de cambra, cansada de tant vetllar, se despertá esparverada.

—Que vols, que tens?

—Que no... marxém, mare, á ciutat... á veurer lo... Doctor? Apa, apa... que ja... deu ser hora... Y digueuli. . . á la Antonia que... aviat estaré... bó... Apa... ¿que no.. marxém?... ¿Ont es... la Antonia?...

'L malalt habia entrat á la agonía.

Al poch rato, en mitj d' un cadafalch envoltat per quatre llumenetes que cremavan fent una negrosa fumera que impossibilitaba l' estancia dens la cambra, hi habia un mont de carn de fesomia humana, héroe d' una lluita carnal contra millonadas de petits germens que en la hora suprema de sa vida 'l venceren, apoderantsen.

Nas aflat, groch, immovil, estich,
frestech, ulls mitj cluch, dits llarchs,
llarchs...

¡Pobre Josepet! No 's creya morir
sens haber realiat son ideal; y quan ja
prop-propet hi era, vensudas las difi-
cultats sempre existents, la eina vil, la
dalla traidora, sense miras de cap me-
na l'hi arreballa la vida-per sempre
mes...

Raul M. Mir.

Diada dels Morts de 1905.

CANSÓ DE MARE

Lema «NON NON!»

Premiada ab el segón accésit á la *Viola d'argent*
en los Jochs Florals de *Gent Nova*, de Badalona.

Fes nona, videta meva;
fes nona, mon dols amor,
que ja arribat la vesprada
auguent l' hora de la son

Ajóca't en ma faldeta
com s' ajoca un gafarró,
el cap rós dessota l' ala,
lo cosset ben calentó,
y escolta com ta mareta
va cantante una cansó.

Fes nona, la vida meva;
fes nona, mon dols amor.

¿No sabs qu' en las nits foscas
allá dalt, lo bon Deu
hi encén com lluhernetás
cucas de llum del cel?
Son els ullets dels angels;
Cada ull es un estel.

Fés nona, videta meva...
¿Perqué no s' adorm el nen?

Clou tos ullets, que lluhén
com lluhén els estels;
que á dalt la volta blava,
un trós mes fosch y veig
hont mancan dos estrelas
¡Non-non!

¡Non-non!
De totas las mes bellas.
Oh! mon amor!

¿que no t' adorms ma vida?
¿que no t' adorms, filló?

Un angel d' alas blancas,
del cel pendrà son vol.
Clou las parpellas; tanca
sota ellas ton tresor,
que va cerçant estrelas
l' angelet d' or.

¿que no t' adorms encare?
¿que no tens son amor?
¡Mira que t' pendrà l' angel
els ulls per estrelas d' or!

Apa; á dormir. La mare
ja acaba la cansó.

Dematinet, quan l' auba
sorigui al crida'l sol,
y ab raigs de mareperla
tenyeixi ton bresol,
sota el coixí de plomas
ne guardarem la són.

Tas parpellas desclosas
com fullas d' una rosa
lluhirán sos estels.
No tindras por, llavoras
¿oy fill que nó?
De dia torna l' Angel
dintre el cel d' or.

¿No vols dormirte encare?
Cuita, dorm, mon amor;
que mentres dorms, la mare
te vetlla el són.

¡Non-non!
¡Non-non!

.
.

Passa de llarch, bell angel:
el nen ja norm.

L. Escardot.

NOTICIAS LOCALS

—Demá tindrà fi el Sant Novenari ab
Missa y la Comunió General acostuma-
da, la plática de la mateixa corre a ca-
rrech del Rvnt. P. del Inmaculat Cor de
María que ab tant zel y elocuencia ha
vingut tractant aquestos dies les ques-
tions d' actualitat.

—Nostra Càmara Agrícola del Noya
treballa d' acort ab la Federació Agrico-
la Calalana Balear pera conseguir del
Ajuntament de Barcelona major facilitat
pel consúm de ví del Penadés á la ciutat
comptal.

IMP. RAMON GERMANS Y NEBOT.—VENDRELL